

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

20.08.2025

м. Київ

№ 1162

Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні

Відповідно до статей 2, 57¹ Закону України «Про освіту», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), у зв'язку із врегулюванням механізму організації та здійснення процедури визнання результатів навчання на рівні повної загальної середньої освіти, здобутих громадянами України у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном,

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 року № 563, виклавши їх у новій редакції, що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 № 836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».
3. Директорату шкільної освіти (Альохін Михайло) забезпечити розміщення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.
4. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко Інна) зробити в установленому порядку відмітку у справах архіву.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кузьмичову Надію.

Міністр

Оксен ЛСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
15 травня 2023 року № 563
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
20 08 2023 № 1162)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої
освіти в умовах воєнного стану в Україні

В умовах воєнного стану важливо забезпечити права дітей, які внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації вимушено опинилися за межами України, дітей з тимчасово окупованої території України, населених пунктів на лінії зіткнення на безперервне здобуття освіти; надати можливість українським дітям, незалежно від місця їх перебування, продовжити навчатись за українською програмою; сприяти тому, щоб українські діти не втрачали зв'язок з Україною і могли продовжити здобуття освіти в Україні.

Забезпечення безперервності здобуття освіти дітьми в умовах воєнного стану

Міністерство освіти і науки України рекомендує дітям-громадянам України, які вимушено знаходяться за кордоном, такі варіанти здобуття освіти під час дії воєнного стану:

1) навчатись тільки в закладі освіти країни перебування учня заочною формою;

2) поєднувати навчання в закладі освіти країни перебування заочною формою і в закладі загальної середньої освіти України за однією з форм здобуття освіти, передбачених законодавством: дистанційною (зокрема, у дистанційних класах (групах) для вивчення навчальних предметів (інтегрованих курсів) українознавчого компонента), сімейною (домашньою), екстернатною;

3) навчатися у закладах освіти країни перебування та суб'єктах освітньої діяльності, розміщених за кордоном (закладах освіти, установах, підприємствах чи організаціях, зокрема громадських організаціях, їхніх філіях, представництвах або інших відокремлених підрозділах, що провадять освітню діяльність), зокрема, які організовують викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) українознавчого компонента, та які успішно пройшли верифікацію та обліковуються з використанням засобів ПАК «АІКОМ» та/або надають освітні послуги у співпраці з Державним ліцеєм «Міжнародна українська школа» відповідно до укладеного договору;

4) якщо це не суперечить законодавству країни перебування, навчатися тільки в закладі освіти України за однією з форм навчання, передбачених законодавством (дистанційною, сімейною (домашньою), екстернатною).

Учні, які знаходяться за кордоном та не навчаються у закладі освіти країни перебування за очною формою, мають продовжити навчання за однією з форм, передбачених законодавством України, у закладі загальної середньої освіти України за навчальним планом, який передбачає вивчення всіх навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркових (за вибором учнів) освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою закладу освіти.

Звертаємо увагу, що:

порядок відвідування закладів освіти за кордоном і здобуття освіти в цілому регулюється виключно національним законодавством країн перебування;

відповідно до законодавства України дитина може бути зарахована лише до одного закладу загальної середньої освіти України.

Міністерством освіти і науки України пропонується до використання інформація Міністерства закордонних справ України щодо обов'язковості / необов'язковості шкільної освіти у країнах світу, розміщена за посиланням: <https://mon.gov.ua/ukrainskym-hromadianam-za-kordonom/zahalna-serednia-osvita-ukrainskym-hromadianam-za-kordonom/osvitni-mozhlyvosti-dlia-ditei-za-kordonom>.

З метою недопущення перевантаження учнів / учениць, які одночасно здобувають загальну середню освіту в закладі освіти країни перебування та України, під час організації освітнього процесу для них рекомендуємо використовувати Типову освітню програму для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2023 року № 1014 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 07 серпня 2025 року № 1119), як за дистанційною формою здобуття освіти, так і за домашньою (сімейною) або екстернатною.

Типовий навчальний план цієї Типової освітньої програми передбачає вивчення навчальних предметів / інтегрованих курсів українознавчого компонента, а також дозволяє у 9, 10, 11 класах розподіляти додаткові години для проведення індивідуальних занять і консультацій на навчальні предмети, з яких проводиться державна підсумкова атестація за рівень базової / профільної середньої освіти (у разі її проведення) та/або національний мультипредметний тест. З метою реалізації такого розподілу додаткових годин у 9, 10, 11 класах перед або на початку навчального року заклад освіти проводить опитування здобувачів освіти з метою визначення навчальних предметів / інтегрованих курсів, з яких учні / учениці мають запит для проведення таких індивідуальних занять та/або консультацій. Перелік навчальних предметів / інтегрованих курсів, з яких організовуються консультації, індивідуальні та/або групові заняття, визначаються закладом освіти і зазначаються в навчальному плані освітньої програми закладу освіти. Для закладу освіти не встановлюється обов'язковість організовувати індивідуальні та/або групові заняття з усіх навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація та/або національний мультипредметний тест – лише із тих, на які було сформовано запит учнів / учениць відповідного року навчання.

Реалізувати такі індивідуальні та/або групові заняття з навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація та/або національний мультипредметний тест, заклад освіти може в один із запропонованих способів:

викладати відповідний навчальний предмет за навчальною / модельною навчальною програмою для відповідного класу: у такому випадку заклад освіти може оцінювати цей навчальний предмет, якщо обсяг годин, передбачених на його вивчення, становить не менше мінімальної кількості годин, визначених Типовим навчальним планом Типової освітньої програми відповідного рівня загальної середньої освіти (наприклад, не менше 4 годин / тиждень для математики у 9 класі або не менше 1,5 години / тиждень для хімії у 10 класі);

у форматі консультацій, під час яких педагогічний працівник, зокрема, може здійснювати опрацювання окремих тем, організовувати процес надолуження освітніх розривів, що можуть виникнути унаслідок потенційної невідповідності змісту навчальних програм України і країн тимчасового перебування дітей; під час яких може бути організована підготовка до проходження державної підсумкової атестації та/або національного мультипредметного тесту: у такому випадку оцінювання не здійснюється.

Рекомендуємо закладам освіти, де дистанційно здобувають освіту діти-громадяни України, які очно навчаються в закладі освіти країни перебування, за можливості ужити заходів щодо оптимізації освітнього процесу, зокрема:

складати розклад онлайн-уроків з урахуванням зайнятості учнів протягом дня в закладі освіти країни перебування;

не вносити до розкладу предмети (курси) вибіркового освітнього компоненту;

застосовувати, за потреби, асинхронне навчання з використанням відеозаписів уроків, зокрема, використовувати національну платформу для дистанційного навчання «Всесвітня школа онлайн» (далі – ВШО).

Із метою оптимізації освітнього процесу та врахування в розкладі онлайн-уроків навчання дитини в закордонній школі її батькам, іншим законним представникам рекомендовано взяти в закладі освіти, де навчається дитина за місцем перебування, інформаційну довідку, із зазначенням часу перебування дитини в школі протягом дня, переліку предметів, що вивчаються в навчальному році, особливостями системи оцінювання, яку використовують у закладі освіти, та найвищого і найнижчого балів. Рекомендуємо узгоджувати з батьками (іншими законними представниками) дитини розклад уроків та особливості організації освітнього процесу.

Для зменшення навантаження учні, які одночасно навчаються в закладі освіти країни перебування та в закладі освіти України, можуть бути переведені (за заявою батьків, інших законних представників) на індивідуальну форму здобуття освіти: сімейну (домашню) або екстернат. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року.

Для забезпечення реалізації індивідуальної освітньої траекторії учнів, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття

повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (зі змінами) (далі – Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти), заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем. Під час розроблення індивідуального навчального плану пропонуємо враховувати освітню програму і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування. Керівник закладу освіти, згідно з пунктом 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти має ознайомити здобувачів освіти, їхніх батьків, інших законних представників (одного з них) із порядком організації відповідної індивідуальної форми здобуття освіти, зокрема з порядком і періодичністю оцінювання. Батьки (інші законні представники) можуть надіслати закладу освіти підписаний ними індивідуальний навчальний план або його скановану копію будь-якими засобами зв'язку (факсом, електронною поштою тощо).

Діти, які перебувають на тимчасово окупованій території України, можуть продовжити навчання в українській системі шкільної освіти за одним із таких варіантів:

1) за однією з визначених законодавством форм здобуття освіти (дистанційною, сімейною (домашньою), екстернатною, педагогічним патронажем) навчатися у закладі освіти України за Типовою освітньою програмою відповідного рівня повної загальної середньої освіти;

2) за однією з визначених законодавством форм здобуття освіти (дистанційною, сімейною (домашньою), екстернатною, педагогічним патронажем) навчатися у закладі освіти України за Типовою освітньою програмою для навчання на рівнях повної загальної середньої освіти осіб, які проживають або проживали на тимчасово окупованій території України, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 21 липня 2025 року № 1047. Типовий навчальний план цієї Типової освітньої програми передбачає вивчення навчальних предметів / інтегрованих курсів українознавчого компонента, а також дозволяє у 9, 10, 11 класах розподіляти додаткові години для проведення індивідуальних занять і консультацій на навчальні предмети, з яких проводиться державна підсумкова атестація за рівень базової / профільної середньої освіти (у разі її проведення) та/або національний мультипредметний тест.

Оцінювання і визнання результатів навчання

Оцінювання, зокрема і підсумкове, результатів навчання здобувачів освіти заклад освіти України може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Визнання результатів навчання, які особа здобула у суб'єктів освітньої діяльності за кордоном, здійснюється відповідно до Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затверженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 року № 734 (далі – Порядок).

Відповідно до Порядку у **випадку, якщо дитина за кордоном здобувала формальну освіту** (навчалася у закордонній школі, гімназії, ліцеї, коледжі тощо), у тому числі в інтеграційному класі, такі **результати навчання**, які були нею здобуті, **не потребують оцінювання, визнаються та зараховуються закладом освіти України шляхом співвіднесення шкали оцінювання** таких результатів навчання із шкалою, визначеною системою оцінювання, затвердженою МОН України. У такому випадку один із батьків, законних представників (для осіб, які не досягли повноліття) або повнолітня особа самостійно має подати до закладу освіти України заяву, складену у довільній формі, та додати копії документів (наприклад, табель, свідоцтво досягнень, виписку оцінку, інформаційну довідку із оцінками, копії / фотографії класного журналу, у т. ч. електронного, профайл або портфоліо учня тощо), що підтверджують та/або дають змогу ідентифікувати результати навчання дитини.

Важливо, щоб довідка або інший документ, який подається для підтвердження та/або ідентифікації результатів навчання дитини, містив таку інформацію:

- ім'я та прізвище, дата та місце народження учня / учениці;
- назву закладу освіти та період навчання учня / учениці в ньому;
- клас(и) та/або роки навчання;
- перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- результати навчання;

систему оцінювання, яка використовують в закладі освіти, із зазначенням найвищого та найнижчого балів;

дата видачі, підпис керівника закладу освіти та печатку (за наявності).

Таку довідку або документ зберігають в особовій справі учня / учениці.

Заклад освіти України, до якого зарахована (поновлена) дитина, зараховує за клас (рік) навчання, що передує тому, до якого було зараховано (поновлено) дитину, результати навчання тих навчальних предметів (інтегрованих курсів), які за своїм змістом фактично відповідають навчальним предметам (інтегрованим курсам), вивчення яких передбачено освітньою програмою закладу освіти.

Наприклад, якщо у закладі освіти за кордоном дитина вивчала інтегрований курс «Природничі науки» («Science»), заклад освіти України зараховує результати цього інтегрованого курсу щодо усіх предметів природничої освітньої галузі; якщо у закладі освіти за кордоном дитина вивчала інтегрований курс «Громадянська освіта» («Civics and citizenship») або його аналоги та національну історію країни перебування, заклад освіти України зараховує результати цих навчальних предметів щодо усіх навчальних предметів

(інтегрованих курсів) громадянської та історичної освітньої галузі (крім Історії України та основ правознавства / правознавства); якщо у закладі освіти за кордоном дитина вивчала курс національної літератури або інтегрований мовно-літературний курс (наприклад, «English») або аналоги, заклад освіти України зараховує результати цього навчального предмета / інтегрованого курсу щодо зарубіжної літератури; якщо у закладі освіти за кордоном дитина вивчала інтегрований курс «Здоров'я та фізичне виховання» («Health and physical education») або його аналоги, заклад освіти України зараховує результати цього інтегрованого курсу одночасно як для усіх навчальних предметів (інтегрованих курсів) соціальної та здоров'язберігаючої освітньої галузі (окрім Підприємництва і фінансової грамотності та/або захисту України), так і для Фізичної культури; якщо у закладі освіти за кордоном дитина вивчала інтегрований курс «Мистецтво / Майстерність» («The arts») або його аналоги, заклад освіти України зараховує результати цього інтегрованого курсу одночасно як для усіх навчальних предметів (інтегрованих курсів) мистецької, так і технологічної освітніх галузей.

З метою недопущення перевантаження здобувачів освіти, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти за кордоном та України, Міністерство освіти і науки України рекомендує здійснювати співвіднесення навчальних предметів (інтегрованих курсів) освітніх програм двох закладів освіти, у яких дитина навчається одночасно, не з формальної позиції, а оцінюючи компетентністний потенціаложної освітньої галузі у найширшому його розумінні.

Принагідно звертаємо увагу, що через різницю тривалості здобуття загальної середньої освіти в Україні та інших країнах та особливостях розгортання у кожній країні логіки та змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) відмінність у році (класі) навчання у закладі освіти за кордоном та Україні не є перепоною для визнання та зарахування результатів навчання, здобутих у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном за той рік (клас) навчання, у якому здобуває освіту учень / учениця у національній освітній системі. Зокрема підлягають визнанню та зарахуванню результати навчання, здобуті у закордонних коледжах, якщо особа одночасно продовжує навчання у закладі загальної середньої освіти України.

Відповідно до Порядку без додаткового оцінювання визнаються та зараховуються закладом освіти України за системою оцінювання, затвердженою МОН, результати навчання з навчальних предметів (інтегрованих курсів) українознавчого компонента, що здобуті особою шляхом неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, які успішно пройшли верифікацію та обліковуються з використанням засобів програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – АІКОМ).

Міністерство освіти і науки України рекомендує під час визнання та зарахування у закладі освіти України результатів навчання, здобутих у закордонному закладі освіти, використовувати такі шкали:

для учнів / учениць 1-8 класів – дихотомічну шкалу «Зараховано» / «Не зараховано»;

для учнів / учениць 9-11 класів – 12-бальну шкалу оцінювання.

Водночас наголошуємо, що результат навчання «Не зараховано» може бути використаний у співвіднесенні шкал лише у випадках, коли у закордонному закладі освіти дитині було виставлено оцінку «No Grade» / «Fail» (не атестовано / не зараховано / призначено повторне проходження курсу) або аналог. У такому випадку з відповідного навчального предмета / інтегрованого курсу, якщо він належить до обов'язкових навчальних предметів / інтегрованих курсів освітньої програми закладу освіти України (інваріантної складової навчального плану закладу освіти України), закладом освіти України організовується оцінювання результатів навчання за попередній рік (клас) навчання на загальних засадах, визначених законодавством для форм здобуття особою повної загальної середньої освіти.

У випадку, якщо у закордонному закладі освіти певні навчальні предмети / інтегровані курси, що належать до обов'язкових навчальних предметів / інтегрованих курсів освітньої програми закладу освіти України (інваріантної складової навчального плану закладу освіти України), наприклад, «Фізична культура» та/або «Мистецтво» тощо, не оцінювалися або не оцінювалися бально, але інформація про їх вивчення міститься в інформаційній довідці або іншому документі, що дозволяє ідентифікувати їхнє вивчення, заклад освіти України зараховує результат навчання з цього навчального предмета / інтегрованого курсу за дихотомічною шкалою «Зараховано» / «Не зараховано». Якщо учень / учениця 9, 10 або 11 класу є претендентом на отримання свідоцтва про здобуття повної загальної / базової середньої освіти з відзнакою, він / вона може реалізувати право на коригування результатів оцінювання, передбачене чинним законодавством.

З метою реалізації єдиних підходів в оцінюванні результатів навчання учнів / учениць, що поєднують навчання у закладі освіти за кордоном та в Україні, Міністерство освіти і науки України наголошує на використанні при співвіднесенні шкал під час зарахування в 1-8 класах дихотомічної шкали «Зараховано» / «Не зараховано». При визнанні та зарахуванні результатів навчання за попередній рік навчання у межах 9-11 класів заклад освіти України використовує шкали співвіднесення, розроблені ДП «Інформаційно-іміджевий центр», розміщені за посиланням: [https://mon.gov.ua/ukrainskym-hromadianam-za-kordonom/osvitni-mozhlyvosti-dlia-ditei-za-kordonom](https://mon.gov.ua/ukrainskym-hromadianam-za-kordonom/zahalna-serednia-osvita-ukrainskym-hromadianam-za-kordonom/osvitni-mozhlyvosti-dlia-ditei-za-kordonom).

У разі, якщо у переліку шкал співвіднесення відсутня шкала країни, у якій навчалася дитина, керівник закладу освіти України самостійно формує таку шкалу, застосовуючи множення на коефіцієнт: найвища оцінка у закордонній системі оцінювання прирівнюється до 12 балів, найнижча – до 1 балу; а 12 балів ділиться на загальну кількість різних оцінок у закордонній системі оцінювання (в одиницях вимірювання: балах, літерах, рівнях тощо), отриманий результат набуває ролі коефіцієнту, на який необхідно домножити оцінку закордонної системи оцінювання аби, після округлення, отримати оцінку за 12-ти бальною шкалою.

Також можна скористатися загальними принципами переведення оцінок, ураховуючи описовий результат:

Описовий результат	Рівень за українською моделлю	Оцінка за українською моделлю
Poor / very poor / threshold / low / very low / weak	початковий	1 – 3
Satisfactory / fair / fairly good	середній	4 – 6
Good/basic	достатній	7 – 9
Excellent / advanced / very good / outstanding	високий	10 – 12

Заклад освіти, у разі проведення процедури визнання та зарахування результатів навчання відповідно до Порядку, інформує батьків або інших законних представників про отримані результати оцінювання за шкалою, визначеною системою оцінювання, затвердженою МОН України. За зверненням батьків або інших законних представників учнів / учениць 5-8 класів до закладу освіти у разі проведення процедури визнання та зарахування може використовуватися 12-балльна шкала оцінювання.

У разі проведення процедури визнання та зарахування результатів навчання відповідно до Порядку, після отримання результатів оцінювання за шкалою, визначеною системою оцінювання, затвердженою МОН України, батьки або інші законні представники учнів 5-11 класів, які виявили бажання підвищити результати оцінювання, звертаються до керівника закладу освіти України щодо проведення відповідного оцінювання за попередній рік (клас) навчання на загальних засадах, визначених законодавством для форм здобуття особою повної загальної середньої освіти.

Порядок не встановлює уніфікованої процедури фіксування визнання результатів навчання, здобутих за кордоном, водночас для спрощення та документального підтвердження реалізації цієї процедури Міністерство освіти і науки України рекомендує оформлювати її як додаток до наказу про зарахування (поновлення) здобувача освіти, у якому зазначається назва суб'єкта освітньої діяльності за кордоном та його місце розташування, а також у довільній формі формується перелік навчальних предметів / інтегрованих курсів, з яких відбувається визнання та зарахування результатів навчання, та оцінок, які були зараховані; залишати у переліку без оцінок ті навчальні предмети / інтегровані курси, оцінювання з яких відсутнє на момент підготовки такого документа та яке має бути організовано протягом навчального року. Додатковими реквізитами такого додатка до наказу може бути вказування типу (наприклад, інформаційна довідки, табель, свідоцтво досягнень, портфоліо тощо) і реквізитів документу (за наявності), у якому було зазначено результати навчання, здобуті у закордонному закладі освіти. В умовах використання для визнання та зарахування результатів навчання дихотомічної шкали «Зараховано» / «Не зараховано» та шкал для співвіднесення результатів навчання, розроблених ДП «Інформаційно-іміджевий центр», таке визнання та зарахування результатів навчання **не потребує** затвердження педагогічною радою закладу та видання окремого

наказу, водночас у межах автономії заклад освіти України може запроваджувати таку процедуру.

З навчальних предметів (інтегрованих курсів), зокрема і українознавчого компоненту, які не вивчалися здобувачем освіти та/або не були визнані та зараховані відповідно до Порядку, закладом освіти України організовується оцінювання результатів навчання за попередній рік (клас) навчання на загальних засадах, визначених законодавством для форм здобуття особою повної загальної середньої освіти. Таке оцінювання може відбуватися з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. У такому випадку на підставі письмового звернення до закладу загальної середньої освіти одного з батьків чи інших законних представників (особистою заявкою у разі досягнення здобувачем освіти повноліття) оцінювання таких осіб з усіх або окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) за попередньо здобутий рівень початкової та/або базової середньої освіти або попередній клас **може здійснюватися упродовж наступного навчального року.**

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти затверджується графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів (інтегрованих курсів). Оцінювання за зверненням батьків або інших законних представників здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку з дотриманням принципів академічної доброчесності. Протокол оцінювання результатів навчання складається за формулою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти.

Звертаємо увагу, що річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за І та ІІ семестри. Під час виставлення річної оцінки може враховуватися динаміка особистих результатів навчання учня / учениці з навчального предмета (інтегрованого курсу) та сформованість у нього / неї уміння застосовувати набуті знання.

За відсутності в учнів із числа тимчасово переміщених осіб та з тимчасово окупованої території України задокументованих результатів оцінювання за І семестр річне оцінювання можна здійснювати за результатами ІІ семестру. За відсутності в учнів результатів підсумкового оцінювання за ІІ семестр річне оцінювання може здійснювати за результатами І семестру з урахуванням поточного оцінювання в ІІ семестрі (за його наявності). Заклади освіти, у яких тимчасово навчались учні з числа тимчасово переміщених осіб, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувач / здобувачка освіти може надати інформацію з електронного журналу і щоденника, зокрема електронного, із попереднього або тимчасового місця навчання.

За рішенням педагогічної ради закладу, затвердженого відповідним наказом, семестрове та річне оцінювання учнів 5-8 та 10 класів може здійснюватися не за 12-балльною шкалою, а за дихотомічною шкалою «Зараховано» / «Не зараховано» також у випадках:

відсутності через об'єктивні причини задокументованих результатів оцінювання, зокрема через відсутність в учнів із певних обставин можливості долучитися до навчання під керівництвом педагогів;

у разі пропуску з поважних причин, обумовлених наслідками воєнного вторгнення в Україну, учнем / ученицею понад 50 % уроків із певного предмета;

З обставин, обумовлених наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації, річне оцінювання учнів / учениць може здійснюватися упродовж наступного навчального року.

Зарахування до закладу освіти, видача документів про результати навчання та/або здобуття освіти

В умовах воєнного стану особливо важливо забезпечити права учнів на продовження здобуття освіти, зокрема, в установленому порядку перевести їх на наступний рік навчання, видати свідоцтва досягнень або табелі навчальних досягнень та документи про здобуття освіти.

Зарахування дітей до закладу освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016 (далі – Порядок зарахування, відрахування та переведення). Згідно з пунктом 6 Порядку зарахування, відрахування та переведення зарахування дітей до закладу освіти, у тому числі до 1 та 5 класів, здійснюється, як правило, до початку навчального року. В умовах правового режиму воєнного стану рекомендуємо у необхідних випадках приймати заяви батьків або інших законних представників для зарахування дітей, у тому числі до 1 та 5 класів, без дотримання терміну 31 травня.

Діти, які вимушено переривали здобуття повної загальної середньої освіти в українській системі шкільної освіти у зв'язку із навчанням за кордоном або на тимчасово окупованій території України, у тому числі такі, яких відповідно до пункту 7 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (зі змінами), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369 (далі – Порядок переведення), було визнано такими, що вибули, на підставі заяви батьків або інших законних представників (їхньої заяви у разі досягнення ними повноліття), як правило, зараховуються (поновлюються) відповідно до заяви батьків або інших законних представників до закладів освіти України на ту паралель класів (у клас того року навчання), у якому б вони навчалися, якби не переривали навчання у ЗЗСО України.

На підставі письмового звернення до закладу освіти одного з батьків або інших законних представників, поданого у довільній формі, учні 1-10 класів для повторного здобуття загальної середньої освіти у відповідному класі можуть бути зараховані (поновлені) на паралелі класів, яка на 1 рік навчання передує тій, на якій би вони навчалися, якби не переривали навчання у ЗЗСО України, але

таке повторне навчання у тому самому класі допускається не більше одного разу упродовж здобуття повної загальної середньої освіти. Наголошуємо на неприпустимості створення штучних перешкод закладами освіти, у тому числі примушуванні батьків або інших законних представників учнів до невиправданого другорічництва учнів / учениць – реалізація можливості повторного здобуття загальної середньої освіти у відповідному класі є доречною лише у випадках, якщо дитина має непереборні освітні втрати, надлуження яких неможливе за індивідуальною освітньою траекторією протягом наступного навчального року, або з інших причин (віку, труднощів адаптації та реінтеграції в українську освітню систему, за станом здоров'я тощо), але у будь-якому випадку рішення реалізувати таку можливість ухвалюється батьками або іншими законними представниками в найкращих інтересах дитини.

Зарахування (поновлення) учнів, які вимушено переривали здобуття повної загальної середньої освіти у закладах освіти України, у тому числі у разі надходження звернення щодо повторного здобуття загальної середньої освіти учнем у відповідному класі, відбувається на ту паралель класів, яка вказана у заявлі, про що видається наказ керівника закладу загальної середньої освіти, таке рішення не потребує схвалення педагогічною радою закладу.

У випадку відсутності документів про освіту або інформації про них в АІКОМ чи ЄДЕБО, що підтверджують наявність(ий) рівня(ь) освіти або попередні результати навчання, оцінювання результатів навчання за певний клас (рівень повної загальної середньої освіти) для учнів / учениць, які вимушено переривали здобуття повної загальної середньої освіти у закладах освіти України у зв'язку із перебуванням та/або навчанням за кордоном та/або на тимчасово окупованій території, організовується після зарахування (поновлення) у закладі освіти України: в умовах правового режиму воєнного стану в Україні річне оцінювання та державна підсумкова атестація (у разі проведення) може здійснюватися упродовж наступного навчального року на підставі письмового звернення до закладу освіти одного з батьків або інших законних представників (особисто у разі досягнення повноліття). У такому випадку учням, які завершили навчання у дев'ятому / одинадцятому класах, за підсумками визнання результатів навчання може бути видано свідоцтво про здобуття базової середньої освіти / свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти. Додаток до відповідного свідоцтва видається за результатами річного оцінювання та державної підсумкової атестації (у разі проведення) з урахуванням результатів навчання, визнаних закладом освіти у встановленому порядку.

Зарахування дітей, які вимушено опинилися за межами України і не були зараховані у відповідному віці до 1 класу до закладу освіти України, здійснюється відповідно до заяви батьків або інших законних представників, як правило, на ту паралель класів (у клас того року навчання), у якому б вони навчалися, якби розпочали таке навчання.

Під час переведення на наступний рік навчання або вибуття із закладу загальної середньої освіти учням / ученицям, яких було зараховано до першого класу в 2018 році та наступних роках, видається свідоцтво досягнень, учням

інших класів – табель навчальних досягнень або свідоцтво досягнень. Вважаємо за необхідне застосовувати індивідуальний підхід до кожного учня / учениці, гнучко використовувати відповідні процедури в найкращих інтересах дитини для дотримання її права на продовження здобуття освіти.

У свідоцтві досягнень учнів / учениць, які поєднують навчання одночасно у закладах освіти за кордоном та України або які у закладі освіти України здобувають освіту за індивідуальними формами, зокрема екстернатною, педагогічні працівники можуть заповнювати тільки ті характеристики навчальної діяльності та/або характеристики результатів навчання, відомості з яких їм вдалося ідентифікувати під час навчання або у процесі опрацювання інформаційної довідки або іншого документа, поданого для визнання і зарахування результатів навчання, здобутих у закордонному закладі освіти.

За результатами річного оцінювання і державної підсумкової атестації (у разі її проведення) учні / учениці 9 і 11 класів, які навчалися за однією з Типових освітніх програм з навчальними предметами (інтегрованими курсами) українознавчого компоненту, отримують свідоцтво про здобуття освіти, у додатку до якого зазначаються навчальні предмети / інтегровані курси такої Типової освітньої програми та навчальні предмети / інтегровані курси, передбачені Типовим навчальним планом Типової освітньої програмами за відповідний рівень повної загальної середньої освіти. Якщо навчальний предмет / інтегрований курс (наприклад, українська мова або історія України) представлений у обох Типових навчальних планах, у додатку до свідоцства він зазначається одним (спільним) рядком.

Якщо навчальний предмет / інтегрований курс, представлений у одному Типовому навчальному плані, є частиною інтегрованого курсу іншого Типового навчального плану (наприклад історія Україна може бути частиною інтегрованого курсу історії або українська література може бути частиною інтегрованого курс літератур), заклад освіти може у додатку до свідоцства зазначити одночасно і атомарний (неінтегрований) навчальний предмет, і інтегрований курс.

Протягом одного навчального року екстерн може пройти оцінювання за один або кілька класів у межах одного або декількох рівнів повної загальної середньої освіти.

Звертаємо увагу, що тривалість навчального року в країнах тимчасового перебування українських дітей часто не збігається з тривалістю навчального року в закладах освіти України. З огляду на зазначене, для учнів / учениць, які одночасно навчаються у закладі освіти за кордоном та України, визнання і зарахування результатів навчання та оцінювання у закладі освіти та/або державна підсумкова атестація (у разі їх проведення) можуть бути проведені після отримання результатів навчання з закладу освіти країни перебування. У такому випадку переведення на наступний рік навчання здійснюється після завершення описаних вище процедур, наприклад у липні-серпні або вересні.

Видача характеристики за місцем навчання

Відповідно до Закону України «Про освіту» заклади освіти наділені автономією, що полягає в їхній самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених законом.

У межах автономії закладів загальної середньої освіти при організації документообігу можлива видача довідок (характеристик) на здобувачів освіти на прохання батьків або інших законних представників, правоохоронних органів; інших підприємств, установ та організацій (у разі, якщо отримання такої інформації можливе за законом) із дотриманням вимог щодо порядку ведення документування, визначених Інструкцією з діловодства у закладах загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України 25 червня 2018 року № 676, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 11 вересня 2018 р. за № 1028/32480.

Водночас у разі здобуття освіти учнем / ученицею за індивідуальними формами або у разі навчання у закордонному закладі освіти й подальшому визнанні і зарахуванні їхніх результатів навчання відповідно до Порядку, при наданні довідок за запитом щодо навчальних предметів (інтегрованих курсів), які вивчалися учнем / ученицею, обсягу годин їх вивчення, заклад освіти у такій довідці може зазначити інформацію про фактичне місце навчання дитини, а також обсяг годин, відведеній Типовим навчальним планом Типових освітніх програм, за якими організоване навчання такого здобувача освіти, незалежно від форми здобуття освіти.

Генеральний директор
директорату шкільної освіти

Михайло АЛЬОХІН